

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak. Ezenkívül minden bejelentésnél 30 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Nemzeti párt.

Sokféle elv- és névváltozáson ment már keresztül keletkezésének idejétől számítva egész a mai napokig. A Deák-párt megszűntével született meg e — szerinte — első parlamentaris közjogi ellenzék, mely akkor „szélsőjobb“-nak nevezetett. Majd, midőn egy kis ingoványos talaj képződött alatta, újra megnevezetett „egyesült ellenzék“ névvel; e név ismét metamorfozison ment keresztül és lett belőle „közjogi alapon álló ellenzék“ s melyből a „mérésékelt ellenzék“ fejlődött ki. Most újra elvesztől együtt meg- és elkereszteltetett Apponyinak és Beüthynek és Kaasnak, Horánszkynek nevében; de már e rövid időközben is egymásután két nevet kapott; először volt „nemzeti szabadelvű párt“, és rá mindjárt „nemzeti párt“-tá nőtte ki magát, de csak gondolatilag. A mint

látjuk tehát, nagyon sokat fészkelődik már csak névleg is és tekintetben szeretne alkalmazkodni a korhoz és haladáshoz, mint akár a zsidó, mely egyszer Blumenthal, Rosenthal, Edelstein, Diamantstein (Bach-korszak), máskor pedig Teleki, Kemény, Csáki — sokszor „y“-nal — stb. neveket vesz fel, nagyon természetesen az őt még nem illető nemzeti és főnemzeti előnév nélkül. Megjegyzendő, hogy e pártot a közéletben gunynéven „habarék-párt“-nak nevezik, mi valóban jellemző is rá nézve. Különben Pulszky Ferencz e névváltoztatásokra igen érdekesen jegyezte meg, hogy: „Mindenkinek van joga megváltoztatni nevét, egyes embernél ez csak ötven krajczárba kerül.“ Mi tovább megüünk és kimondjuk, hogy ez ingoványos talajba ültetett párt új neve anyagilag semmibe sem került, azonban a nemzet előtt e sok irányváltató politikája nagyon sokba: tekintélyének és bizalmának teljes elvesztésébe áll; és e nagy lék miatt az amugy is roncolt és zátonyra jutott hajó kormányosával, népével és zászlójával együtt el fog merülni, ha csak a mentő csónakokon partra nem jutnak, mely partatizsra nemzeti államot képezi jelenlegi nagyratörőkvő kormányával és pártjával.

Mikor az államosítási törvényjavaslatnál Apponyi Albert gróf a még akkor „mérésékelt ellenzék“ pártjával hathatósan támogatva a kormányt és egész nyíltan mellette kívánt harcolni: mindenki örömmel üdvözölte az állásfoglalásáért. De mivel látta és tapasztalta Apponyi, hogy nem ülhet bele azonnal a vörös bársonyszékbe, melyre oly sok időtölt fogva hasztalanul aspirált: hátat fordított a kormánynak, takarodót fuvatott és közvételeinek, csatlósainak „balra át“-ot vezényelt. Azután jászberényi és parlamenti beszédeiben kimondotta, hogy végkimerülésig fognak küzdeni a kormány törekvései

ellen, képezvén az örökös ellenzék, s a jövő választásoknál pedig a szélsőbálnak fognak előnyt adni a kormánypártiakkal szemben. Hol van itt a logikai következetesség? Magukban, elveikben, vagy nagyhangu szavaikban találják-e fel a józan okoskodás igazságát, többé már nem tűnik föl talánynak előttünk, ha mi azt nálok azok egyikeben sem találjuk létezőnek. A ki Magyarország kormánygyeplőit ennyire ingadozó pártnak adná oda igazgatás végett: az könnyen veszélybe sodorhatná a nemzetet.

Igaz ugyan, hogy az új nevű párt nagyhangu szavak tömkelegével igyekezik bizonyítani, hogy mily nemes cselok és ideálok lelkesítik és vezérlik, melynek értelme szerint a magyar nemzeti eszmét, a nemzeti államot és a hamisítatlan szabadelvűség elveit mintegy ők vannak hivatva visszaállítani; de ki hinne most oly pártnak és törekvéseinek, mely annyira ingadozik, hogy szükséges saját létezését is új nevek felvételével erősítgetni és a melynek jelszava: Ma itt és holnap ott! Szellemi pazarlással hangoztatják a jelenleg szükségtelen nagy elveket, hogy egyedül ők vannak hivatva a nemzetet maga magának visszaadni s a nemzeti eszmét és szabadságot kivívni. Szinte nevetséges és itt igazán a fenséges a komikumtól csak egy kevés árnyalat választja el. Hát melyik párt az, mely elakarna adni a magyar nemzetet az osztrák sógornak, a kancsukás oroszoknak, vagy pedig a burkusnak? Melyik párt az, mely nem Magyarország és nemzetének jóllétéért küzdene, mely nem a nemzet boldogulását akarná előmozdítani? Ilyent mi nem ismerünk, s úgy látszik, hogy csak filozofia akarnak ily pártot létezőnek vallani és diktálni a nagy közönségnek. Szükségtelen s egészen fölösleges, hogy a nemzetet visszaadják saját magának, annál

A „Székelyföld“ tárczaja.

Egy kép a multból.

(Elbeszélés.)

Irta Barthalis János.

XII.

(Folytatás.)

E felfedezés mélyen lesújtotta a sokat szenvedett apát. Most látta be, hogy milyen helytelenül cselekedett, midőn a Csalárdfi tanácsát követte. E közben az inas lépett be s ujjal egy levelet tartott kezében. Zárai nevére szólott.

— Nagyságos uram, — szólt a hű inas — egy levél érkezett számára.

— Ismét? — sohajtott föl az ősz férfi. — Micsoda szerencsétlenséget tudatnak benne ujjal? És bus képpel bontá fel a lepecsételt levelet, de a viharos öröm kiáltása lebbent el ajkairól, midőn ezeket olvasá belőle:

„Uram! Leánya él. Elrablói nem ölték meg, miként azt a hátrahagyott jelek által önnel el akarták hitetni. Laura kisasszony jó gondviselés alatt van. Nemsokára ismét az öné lesz. Csak türelem. Titoktartásért kérem ez ügyben. Különben minden tervem dugába dőlhet. Ha egy csomagot fog kapni közelebből, föl ne

bontsa azt, mert halála lenne az önnek. Ellen-ségei küldik, hogy önt megöljék. Névtelen.“

— Uram Istenem! — susogá Zarándi, miután végére ért a levélnek — ha a névtelen oltalmazó galambtisztán hozza karjaim közé leányomat, nem kérdem ez ifjútól, — mert hogy ifjú férfi, azt sejtem — mondom: nem kérdem, hogy kicsoda, csak mocsoktalan előéletű legyen, és leányom kezével jutalmazom meg.

Ezután gyorsan határozott további teendőire nézve.

Egy lovaslegényt küldött Csalárdfihoz ezen üzenettel:

— Tisztelem a nótárius urat s kéretem végrendeletemet. Ha pedig nem adja át idegen kézbe, úgy hozza el magával.

Mikor Csalárdfi meglátta távolról a lovas küldöncöt, mindjárt tudta, hogy honnan fúj a szél. Parancsot adott hát cselédjének, hogy vegye át az üzenetet, de mondja meg, hogy ő nincs houn.

Azon nap éjjelég tizenkétszer fordult meg Csalárdfi a Zárai küldöncze, de bár az ablakban látta leselkedni e gazlelkű embert, egyszer sem beszélhetett vele.

Zárai most már tisztában volt a helyzettel. Ez a gazember az ő kincseire vágyott. Nem is küldött hát többé hozzá, hanem kiadta rendeletben a ka-

pustnak, hogy bármiféle csomagot küldenek is a kastélyba, azt el ne merje fogadni.

Éjfél után aztán azt mondta inasának:

— Márton, titokban kieszáld el zárt kocsimat, s a legtűzeesebb négy lovat fogd be abba. Azután várj rám a kastély kapujában. Messze utra megyünk.

A parancs szó szerint hajtattott végre.

Éjfél után két óra volt. A sötét, csillagtalan éjben minden nesz nélkül távozott el kastélyából Zárai. Csupán egy kellő hosszúságú szekrény vitt öltönye alatt.

E szekrényben két puská és négy darab gyors tüzelésű pisztoly volt.

Kocsija már várta a kitűzött helyen.

— Márton! — susogá halkan az éji vándor.

— Én vagyok, nagyságos ur — válaszolt ugyanolyan hangon az inas.

— Fogd e puskát és e két pisztolyt. Helyezd magad mellé és azt, ki utunkban akadályozni akarna, irgalom nélkül lelővöd. Nálam is annyi fegyver van. Megértettél?

— Tökéletesen, uram, és jaj annak, ki előnkbe áll — szólt fenyegetően a hű szolga.

A négy paripa által vont fogat nemsokára elrobogott.

Mikor az algyői tiszai révnél a kompon átkeltek, azt kérdezte Zárai az inasból lett kocsisztól:

kevésbé pedig szabadságát kivívni; el van érve már minden elérhető, melyeknek tovább fűzése és építése kormányunk erős kezeiben van letéve, s látjuk és tapasztaljuk is minden téren, hogy mily nagy mértékben megfelel a hozzá kötött várakozásoknak. Kormányunk önzéstelen politikájában és önzéretes törekvéseiben csak a bekötött szemű kételkedhetik, ki sötétnek látja azt, mi a nyílt szem előtt fényes színben mutatkozik.

Nem tagadjuk, sőt készségesen elismerjük a nemzeti párt kitűnő és lángeszű vezérének, Apponyinak nagy államférfiúi voltát, fényes tehetségét és egyáltalában kimagasló (hozzá még alakja is!) képességeit, melyeket mi közönséges ész-zel bíró emberek talán alig is tudunk megközelíteni; élénken meg vagyunk győződve arról, hogy az ujjkor legnagyobb szónokai közé tartozik nemcsak Magyarországon, hanem az egész művelt világon; tudjuk, hogy nemes célok és tisztá ideálok hevitették parlamenti szereplésétől kezdve mind ez ideig, mely nemes törekvései — s ezt is nagyon jól tudjuk — azonban mindig a bíbor bársony szék körül koncentrálták, melynek elérésében hol az egyik, hol a másik pártot akarta eszközül felhasználni. De azért mégsem oly megközelíthetetlen pártjával együtt, hogy épen ezen céltalan kóborlását és ingadozását méltányos kritika alá ne lehetne venni, sőt kötelességünk is, mintegy figyelmeztetve ezáltal a nemzetet, hogy elégedjék meg kormányzó férfaival, azokkal, a kiket bír, és ne engedje magát az ide-oda kapkodás és ingadozás politikájának terére ragadtatni

Magyarország kormánya ma oly erős talajon áll és működése annyira kedvező a nemzet politikájának, hogy méltó elismeréssel adózhatunk neki. Kormányunkban oly kitűnő férfiak viszik a vezérszerepet, kik már eddig elég tanujelét adták életrevalóságuknak; politikai képességeknek, melylyel kivívták a nemzet teljes bizalmát, tekintélyt szerezve maguknak és pártjuknak, mely jogosan képviseli a nemzeti szellemet. Örömmel üdvözlőné a nemzet Apponyit is, fényes talentumával együtt, e férfiak sorában, ha a tettek terére lépne, ha szakitana meddő, örökös ellenzékeskedő politikájával és érvényesítené ott, a hol kell és helye van, államférfiúi tehetségét.

Mihály János.

— Most már tudod-e, hogy hová megyünk?
— Még otthon tisztában voltam vele — felel Mihály.

Épen akkor bujt föl a nap a bihari hegyek felől s fényes sugarai bearanyozták az ébredő rózsaságot.

Estére kelve, már Pozsony kövezetén szikrázott a habba keveredett paripák patkója.

Csak hogy, a mint tudjuk, későn érkezett Zárai. Fia már eltűnt onnan.

Bakonyi uram tudatta a leverő hirt a bánatos apával.

Igy hát nincs hátra egyéb, mint hogy én is keresésére induljak a kedves jurátusnak — szólt zokogva s már hat óra múlva Zárai mellett ült a visszaforduló kocsiban. György ékszerait is vitte egy dobozban.

Bakonyi uramtól értesült Zárai, hogy fia nem volt olyan rossz, mint a milyennek az érdekhajhász Csálárdfi festette, és hogy pénzküldeményeinek kilenczted része a nótárius kezében maradt, ki az spa és fia között a postaküldöncz szerepét játszta. Kitűnt az is, hogy a pénzküldeményt kevésbé leveleket Csálárdfi mindig elsikkasztotta. Mivel Zárai sohasem írta meg levelében, hogy mekkora összeget küld jurátus fiának, Csálárdfi ezt a maga hasznára tudta fordítani. Így sült ki a Csálárdfi gazsága, melylyel a családi kincsek birtokában levő apát fia ellen igyekezett bősztíteni.

Zárai a történet hégagait kitöltötte a hosszú

Az új hercegprimás. Irányadó helyről megerősítik több budapesti lapnak azon értesülését, hogy Samassa egri érsek jelöltségének elejtésével Vaszarj Kolos pannonhalmi főapát nevezetik ki hercegprimássá.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház pénteki ülésén harmadszor megszavazta az indemnítást. A honvédelmi minisztérium számára szükségelt 500.000 frtnyi póthitelről szóló törvényjavaslatot a pénzügyi bizottság nevében Gajáry Odón referálta s felsorolta azon szükségleteket, a melyeknek fedezésére szolgál a kért fél millió.

Ugron Gábor és Horánszky Nándor a javaslat ellen beszéltek, miután nem viseltetnek bizalommal a honvédelmi miniszter irányában.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter az ellenzéki beszédekre röviden reflektált; megjegyezte, hogy a véderőtörvény és a most kért póthitel között semmi összefüggés és nincs s így nem áll az a vád, a mit Ugron emelt ellene, hogy a miniszter nem tudta előre a véderőtörvény pénzügyi terheit.

Beöthy Ákos ismételte Ugron e vádját s azt vitatta, hogy a véderőtörvény 4–5 millió több kiadást involvált.

Pulszky Ágost sietett Beöthy állásait rektifikálni, melyek úgy tűntethetik fel a delegációt, mintha nem látta volna előre a véderőtörvény költségeit s valami mulasztást követett volna el.

Beöthy Ákos replikájában arról „a félhivatalos dementi-apparaturáról” beszélt, melyet Pulszky Ágost kezel, végre Pulszky Ágost ezt az insinuaiót visszautasította, mert a független szabad véleménynyilvánításhoz neki is ép oly joga van — ha nem több — mint Beöthynek.

A ház a törvényjavaslatot elfogadta.

Az ülés második felében Szapáry Gyula gróf miniszterelnök válaszlát Ugron Gábor és Horánszky Nándor interpellációjára a fumei és a novidvori ügyekben. Megjegyezte először is, hogy eddig azért nem válaszolt, mert szükséges volt vizsgáló bizottságnak részötvenegyet tanut ki hallgatni. Ezután teljes részletességgel nyilatkozott a vizsgálati adatok alapján az egész esetről. A 79-ik gyalogezrednek azon katonáit, kik a fumei tüntetésben résztvettek, már megbüntették, Uelacz kapitány eljárása és kijelentése miatt pedig hivatalos uton rosszallásban részesült. A novidvori eset nem politikai tüntetés; de tekintve az időpontot, a melyben történt, szintén helytelen volt s a kellő rosszallás az ezrednek hivatalos uton tudomásra hozatott. A hadügyminiszter ezenkívül rendeletet adott ki, a melyben a politikától való tartózkodást elrendeli a katonaságnak. Beszéde végén a Magyarország és Horvátország közötti viszony barátságos és bensős voltára hivatkozott a miniszterelnök, a kit a szabadelvűpárt élénken megjeljenzt.

Miután Polonyi Géza szóltott „személyes megámadás” czimén röviden, Horánszky Nándor és Ugron Gábor kijelentették, hogy a miniszterelnök válaszlát nem veszik tudomásul.

Szapáry, Horánszky és Ugron ismételt felszólalási után a ház a miniszterelnök válaszlát tudomásul vette.

ut alatt, a konzekvenziákat levonta az illető helyeken, és tisztában állt előtte a nótárius hunczfutsága.

Most már azt is sejtette, hogy ki rabolta el Laurát. A végrendelet idevágó pontja világosította föl róla. De hallgatott. A névtelen levélírótól várta ennek megoldását.

Most tűnik ki előttünk is, hogy részben miért választotta meg magát báró nótáriusnak. Az előzmények megfelelnek e kérdésre az író helyett.

XIV.

Nagy szerencse érte a Csillámosi házat. Egy tekintélyes államférfi, egy törvényhozó férfi-ivadéka Szerbiából, név szerint Zvodrik Miklós, Eleonorára vetette szemeit.

Zvodrik barátunk plátói szerelmet érzett a büvös hölgy iránt, sőt annyira ment, hogy a kimért udvarias látogatásokkal sem érte be.

Szép holdvilágos estéken sokszor látták a dunai halászok, a mint egy csinos szandolin siklott át a sima víz tükre a magyar partokra, s valami andalító zene hangjaira a kastély erkélyén egy fehér, lange alak jelent meg, honnan kőtelhágcsó segítségével a földre szállt s végig lebegett a parton. Ugyanekkor a lélekvesztőből is kiugrott a csolnakos és az is eltűnt a sűrűben.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

— A kézdívásárhelyi jótékony nőegyesület mult szombaton fillérestélt rendezett. Közönség ez uttal is gyéren jelentkezett. A műsor két pontból állott. Először Czizmai József ur csinos és érdekes felolvasása nyújtott közönségünknek élvezetet, majd meg Jancsó Amál k. a., társadalmunk eme kedves, rokonszenves alakja, szavalt izléssel, hatásosan. A műsor mindkét pontja sok megérdemelt tapsban részesült. Műsoron kívül a társaság egyik nőtágya azzal mulattatta a jelenvoltagekat, hogy palatáblákra gunyos megjegyzéseket írt s meglehetősen szemérmetlen képeket festett lapunk és annak tudósítójáról, ki bátor volt a mult fillérestéltől nem úgy írni, miképen az a nőegyletnek tetszett volna. Hogy egy-egy félkegyelmű kékharisnya miket ír és rajzol, nem sokat törődünk azzal; de vajjon mit gondol a tisztelt nőegylet: hogyha egyesek, képzelt vagy vélt sérelmeikért, az egylet estélyein nyilvánosan pasquillokban vesznek elégtételt maguknak; ha ma egyiket, holnap meg másokat keritnek a fekete táblára: hová fog ez vezetni? A nőegylet igyekezzék kiirtani a mételeyt, nehogy ez megássa a szépirányu egyesület sirját.

— Az őszi sokadalom Kézdí-Vásárhelyt roppant élénkséggel folyt le. A baromvásár 26-án és 27-én és maga az országos vásár 28-án történt meg. Az idő rendkívül kedvező volt, a pompás enyhe idő tengernyi népet vonzott be jöhrű őszi vásárunkra. Különösen a barompiazt mutatott olyan képet, mihez hasonlót az utolsó évtizedekben nem láttunk. Az a roppant nagy vásártér a szó teljes értelmében zsufolva volt állatokkal és vásáros néppel s a forgalom arányban állott a sokasággal; meglehetősen magas árak mellett nagy számú marha adatott el. Behajtatott a vásárra 3044 drb állat s ebből eladatott 833 db. A felső piacon is az országos vásáron rengeteg ember gyűlt össze, azonban a szabad közlekedés nem volt annyira akadályozva, mint máskor, mivel a szekerek hatósági intézkedés folytán a piaztól eltávolítottak. Ezen kívül a város minden főbb utcájára e napra vásártérnek volt kijelölve különböző árucikknek részére. Így az óriási tömeg eloszlott annyira, hogy mozogni, úgy, a hogy, lehetett. Általában kimondhatjuk, hogy ily nagy őszi vásárunk évtizedek óta nem volt.

— Halálozás. Sebők Józsefnek, a helybeli kisegitő takarékpénztár könyvelőjének édes atyja, idős Sebők József, hosszas szenvedés után október 28-án végelgyengülésben meghalt. Temetése pénteken október 30-án délután 3 órakor lesz. Béke poraira!

— Fillérestélt. A helybeli jótékony nőegyesület saját pénztára javára szombaton fillérestélt rendez. Háziaszonyok: Nagy Lajosné és Kovács Jánosné. Rendezők: Tóth Réza és ifj. Jancsó Mózes. Műsor: 1. Szavalt özv. Maksay Józsefné urnő 2. Felolvas Mihály János ur. 3. Jelenet. Előad-ják: Földes Szabina urhölgy és Domby Gábor ur.

— Sipulusz Kézdí-Polyánban. Kézdí-Polyánból írják: Rendkívül érdekes társasestélynek nézünk elébe, mely kétségtelenül nemcsak a vidék, hanem városunk érdeklődését is fel fogja kelteni. A programnak egy oly vonzó pontja lesz, mely párját ritkítja társasestélyeink történetében. A különben is érdekes és változatos műsor kimagasló pontja ugyanis Rákosi Viktor ur (Sipulusz), a Budapesti Hírlap belső dolgozótársának felolvasása lesz, kiknek szellemes ötletektől sziporkázó tárczái már annyi derült órát szereztek az ország hírlapolvasó közönségének, s kinek az estélyen való közreműködése a rendező bizottság megkeresése folytán — melynek élén S. Tóth Albert ur áll — már biztosítva van. A részletekről még értesíteni fogjuk a közönséget.

— Erdőégés. Még e hó 23-án gyult meg a Br. Apor Gábor tulajdonát képező erdő, az ugynevezett Törös-tővénél, és azóta szakadatlanul lángokban áll. A falu népe felrendeltetett a tüztől társra, de ez teljes lehetetlenség volt. A kár ezerekre rug, de még megközelítőleg sem tudják megállapítani. Bencebb Büksszad felé pedig a gróf Mikse-féle erdőben keletkezett nagy tűz.

— A mezei egerek ugy elszaporodtak Háromszéken, hogy tartati lehet attól, miszerint egy szál őszi gabona sem lesz. Felhívjuk reá a törvényhalóság figyelmét s egyuttal megmondjuk azt is, hogy miként lehetne a szertelen pusztításnak elejét venni. Természetesen az összes három-

széki földbirtokosoknak meg kellene rendelni, hogy az egérylukak körül félígg vízzel töltött faze-kakat ássanak be és pedig úgy, hogy a fazék szája a földdel egy színvonalon legyen. A víz mialt az egerek mind a fazékba tóduknak, de ki-jóni többé képtelenek. Probatum est.

— **Érdekes képet** nyujtanak most faluszerte a lakodalmi menetek. Felcifrázott lovak húzzák a szekeret lakodalmazó népével együtt a templomig, miközben a legények vig kurjongatása tulhar-sogja az egy szál cigányból álló zenekar kornyí-kálását. A mint tudjuk, október és november hóra jut a legtöbb házasság, mintegy 23%; aztán ja-nuár és február hóra mintegy 12—21%; a többi hónapokban a % 1—7 között váltakozik. A közön-séges lakodalmi nép teljesen át van hatva az örömtől és boldogságtól, mintha sejtené és tudná, hogy az a pár, kinek ünnepegen vannak, sokkal boldogabb lesz a szerény, igénytelen kunyhós-cs-kában, mint a gógós nagyok a fényes palotákban.

— **Kovácsnai hírek.** Salzer Mihály gyufavesz-sző-gyára már megkezdte működését. A kombi-nált gép munkáját a kíváncsiak raja bámulja na-poukiut. Mikor az ember meglátja a feldolgozott, kikészített, de még nem csomagolt vesszőgarmá-dát, szinte kedve jön felkiáltani: Ugyan miért nem takarítják el láb alól azokat az apró tárgya-kat? A munka lázasan folyik. Munkaerőben nincs hiány. — A kovácsnai vasutállomásig szombaton föl lettek állítva a távirda-oszlopok. Azt lehet mondani, hogy az építkezések már szinte befejeztettek itt. Az oszlopok fölállítása már ezen a héten, ha ilyen gyorsan dolgoznak, aligha be nem fejeződik a vonalon. A közeledő megnyitás elé feszült várakozással nézünk. — A kovács-nai erdőköt sem kímélte meg a pusztító tűz. Az Ölves nevű erdőréssz majdnem két napig égett. Alig szűnt meg itt a vész, a Zejk nevű helyen ütötte föl fejét a pusztító elem. Itt is megakadá-lyozták már a dühöngő lángok tovatörjedését. Gondolható, hogy kár nélkül nem esett meg a ve-szedelem.

— **Székely munkások alkalmazása.** Baross Gábor kereskedelmi miniszter ismeretes körirata követ-keztében Háromszék megye főispánjánál Sztanik Lajos (Máramaros-Sziget) tűzifatermelési vállalata székek munkások alkalmazása végett jelentkezett. A Máramaros-megyében fekvő tereselpataki kincs-tári erdőben a fennemlített cég 9 éven keresz-tül évenként 60—80 ezer köbméter bükk-tűzifát vágat ki s a vállalkozó 2—3000 székek munkást alkalmazna, olyanokat tudniillik, akik a fűrésze-kezeléshez is értenek, mert a fahasábol vagy rönkök nem fejszével, hanem fűrészzel vagándók ketté. A vállalkozó egy 70 cm. hosszú hasáb-ölerét fizet 90 krt s a 100 cm. hosszúságú ölerét 1 frtot. (Öl-nek számítatik egy 4 méter hosszú és 125 cm. magas, tömötten és hézagmentesen felhalmozott rakás, melyben görbe, göbös, vagy korhadt fának előfordulnia nem szabad.) A fizetés a munka árá-nya szerint. A vállalkozó értesít az élelmi szerek áráról is. E szerint a „kantin”-ban egy kilogr. kukorica liszt 9 kr, egy kil. turó 4 1/2 kr, egy kil. szalonna 80 kr s egy liter pálinka 60 kr. Előleget a vállalkozó cég nem ad, hanem kellő egyete-mes jótállás mellett 2—2 frtot vasúti vitelbér fejében fedezne, de ez az előleg a munkadíjbol vissza lenne térítendő.

— **A Szilágyi-Horánszky-affer elintézése.** Annak heves parlamenti harcznak, mely Szilágyi Dezső igazságügyminiszter és Horánszky Nándor között a képviselőházban felmerült, a házon kívül volt folytatása. Horánszky Nándor elküldötte megbi-zottait Szilágyi Dezsőhöz, hogy magyarázatot kérjenek tőle beszédének reá vonatkozó részére nézve, mire az igazságügyminiszter szintén me-gnevezte segédeit. Szilágyi miniszter segédei Széll Kálmán és Keglevich István gróf, s Horánszky Nándor segédei Bolgár Ferenc és Kaas Ivor báró szombat déltől kevés megszakítással vasár-nap hajnalig tanácskoztak a megbízóik között fölmerült ügyben, s végre egyhangulag a követ-kező megállapodás jött köztük létre: „Szilágyi Dezső beszédje a maga egész összefüggésében sértést nem tartalmazván, fegyveres elégté-telnek helye nincs.” Megjegyzendő, hogy Szilágyi igazságügyminiszter, mielőtt segédeit megnevezte volna, bejelentette a miniszterelnök-nek lemondását az igazságügyi tárczáról, s a miniszterelnök erről táviratilag értesítette ő fel-ségét. Most, hogy az ügy békés elintéztést nyert, a lemondás természetesen nem fogadtatván el, Szilágyi továbbra is megtartja tárczáját. — Szilágyi Dezső vasárnap este nagy óváczió tárgya volt a szabadelvűpárti körben

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartal-mánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az »Egyetértés«, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar öl-

vasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és soka-sága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag kárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi czélt szolgál-jon. Mert az Egyetértésben naponként megtalálja a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi ol-vasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczazikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely meg-bizhatóság, komolyság és jólétesültség tekinté-tében utólrérhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendők tartjuk itt mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semmi-nemű tekintetek által sem hagyta magát befolyá-soltatni, hanem mint teljesen független lap fölőtte áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szol-gálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósítá-sának is mindenkor a párttekineteken felülemel-kedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból találunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek ör-vend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyel-vű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözs-dei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a tár-sadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereske-delmi, ipari és mezőgazdasági forgalom ma-gyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyaror-szágon. A rendes rovatokon s a fölmerülő esemé-nyekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tu-dósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos híre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, aki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfi-zetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, egész évre 20 frt.

CSARNOK.

Az otthon.

(A kézdívasárhelyi jótékony nőegylet okt. 17-ki állér-estélyén felolvasta Kiss Jenő ur.)

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Ez alkalommal, tisztelettel meghajolva az álta-lam is nagyra becsült nőegylet felhívása előtt, van szerencsém egy rövid felolvasás erejéig a nagy-érdemű közönség becses figyelméért tisztelettel esedezni. Tudom én azt, hogy egy tánczra készen-létben álló fiatalság előtt mi sem lehetne kedve-sebb dolog, mint ha épen e pillanatban mulatsá-gos eseményekről regélnék valamit; de hát va-gyunk itt — hogy azt ne mondjam, öregek — olyan korban levő, nem egészen rózsás szárnya-kon röpökdő nők és férfiak is, kik már a komo-lyabb dolgok s mondhatnám csak aziránt viselte-tünk még ily alkalommal is fogékonysággal. Két ut áll előttem tehát: egyik a fiatalság virág- és gyepszőnyeggel bevont útja, a másik ... a másik? a kávcsokkal kirakott, az idő és a gyakori járás által megvert országút, a tapasztalat útja. Melyi-kezt választaszam? melyiken haladjak? Oda kedves emlékek, ide a helyzet csatol.

Tekintve azonban, hogy a fiatalság rózsás útja az az öreg országút, a tapasztalat útjában folyta-tódik, én ma e rövid felolvasásomban oda állok, hol a fiatalság útja ered s a tapasztalat útja kez-dődik. A fiataloknak beszélek a multról, mi ma-gunknak a jelenben a jövőről.

Hogy ezt tehessem, rövid felolvasásom kereté-ben „Otthon” czim alatt a családi nevelés főképen a családi jólét érdekében ohajtok egyet-mást el-mondani.

Arról az otthonról fogok beszélni, a mely még a nótában is így hangzik: „Messze jártam, távol is volt jó dolgom. Hej, de szívem csak azt sugja, jobb otthon.” Avagy, hogy még példabeszéddel is jellemezzem az otthon szó fontosságát, csak e mindnyájunk előtt ismeretes példaszóra hivatko-zom: „Mindenütt jó, de legjobb otthon.”

Foglalkozom tehát azzal az otthonnal, a melyet a költők dalban énekeltek meg, a melyről az élet példabeszédekben is megemlékezik.

Azt a helyet, hol születünk, nevekedtünk, a melynek minden kis göröngyéhez boldog emléke-zet fűz: családi otthonunknak nevezzük.

Otthonunkra, más szóval szülőföldünkre nem-csak gyermekkorunkban, de idősebb korban is a legnagyobb szeretettel gondolunk. Vagy a mint a költő mondja: „Ha levél jön, ha madár jön, azt kérdezem: Virulsz-e még, szülőföldem?”

Az otthon egy nagyobbik házában a kisebbik házunk. A nagyobbik otthonunk feje az uralkodó, a kisebbik otthonunk feje a családő, az apa; lelke az anya, az édes jó anya.

Boldog az, kinek gondos anyai kezek ringatták bölcsőjét s később észszertien vezérelhették lép-teit, vagy más szóval: részesült gondos, szeretet-teljes szülői nevelésben s közvetlenül ismerhette meg családi otthonát. Szeretni tanult, mert ő is szeretettet, s a kisebbik házában tanulta szeretni a nagyobbik hazát.

Valóban úgy van; jellemünk, egész lényünk elemi s leglényegesebb iskolája a szülei ház, az otthon. Minden ember itt részesülhet egy a leg-helyesebb, mint a legkártekonnyabb nevelésben; itt szívjuk mintegy magunkba azon életelveket, melyek a férfikorra is megmaradnak s befolyással vannak egész jövőnkre. Az otthon teszi az embert emberré. A szülei ház küszöbén belül nyílik meg a szív. képződnek a szokások, ébred az érzelem, fejlődik a jellem. A gyermekekben tükröződik vissza az apa jellege, az anya erkölce. A szülőkről következtethetünk a gyermekekre, vagy meg-fordítva: gyümölcséről ismerhetjük meg a fát.

A régi székek családoknak a polgári erények voltak s ma is azok a legerősebb támaszai. Volt s van ma is okunk azonban visszas állapotokról panaszkodni.

Az otthon nem mutat mindig vonzó képet; a gyermeknevelés, családi erények nem egyszer a szűk látkör leple alatt téves nézeteken épülnek s megtermik a társadalomra nézve oly any-nyira veszélyes gyümölcseiket. Most, bár legye-nek nagyon jelentéktelenek a gyermek jellemének képzésére befolyó s a családi házbán felmerülő cselekedetek, azok tartóssága kiterjed a gyermek egész életére.

A gyermekben mutatkozó szokások, magatar-tás, viselkedés később a férfi vagy nő benső lénye-gévé, jellemévé, erkölcsévé válnak; a folytató-lagos nevelés is ezen alaptulajdonokon épül, az alap jegeoz alakjában ugyanaz marad.

A gyermekkor ugy mutatja a férfit avagy a nőt, mint a reggel a napot. A gyermekkorban leg-fogékonyabb a lélek; a körülötte történő esemé-nyeket, eszméket gyorsan fogja fel. A gyermek nem tehet róla, utánoznia kell, a mit lát. Rá néz-ve minden egy-egy minta. A látott modor, tagle-jtés, jó vagy rossz szokás jelleme előképeivé vál-nak. S épen azért helyesen cselekszik mindazon szülő, a ki Szász Károlylyal szólva, már a bölcső-nél kezdi a nevelést.

A gyermeki lélek fejlesztésénél, idomításánál mindenek előtt példányképekre van szükség. S ha gyermekeinkben nemes jellemeket, derék férfiakat és honleányokat akarunk nevelni a társadalom-nak, arra kell törekednünk, hogy előtűnk szép példányképeket, saját cselekedeteinkben pedig helyes vezérfonalat mutassunk az életre.

Tagadhatlanul áll az az igazság, hogy a gyer-mek szeme előtt a legelső s egyszerűs mind a leg-vonzóbb példánykép az édes anya. „A jó anya — mondja Herbert — felér száz tanítóval.” Ő a ház-ban, az otthonban minden szívnek irányítje s minden szemnek sarkocsillaga. Minthogy a gyer-mek folyvást utánozza, példája jóval több a pusztá szónál, avagy a tanításnál. A példa tettekből való oktatás. Az anya szó nélkül is tanít s gyorsan példáz olyat is, mit a nyelv kifejezni nem tud. Epen azért keveset használ ott a szép szó, de ke-veset a legüdvösebb tanács is, hol a gyermek a szülői házbán csak rossz példát, rossz cselekedete-keket lát.

A szülői ház a férfiak és nőkké válandó gyer-mekek képezője, s ők az ott kormányzó hatalom-hoz képest jók, illetőleg rosszak lehetnek. A gyer-mekben mutatkozó rossz, avagy jó tulajdonokat legtöbbször a szülőkből is feltalálhatjuk. „Az alma nem esik messze a fájától” — mondja a példabeszéd.

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.

Egész selyem-nyomású foulardokat 1 frt 20 krtól 3 frt 90-ig méterenként (kb. 450 külön-böző mustra) küld öltöny- és darabszámbra, viteldij- és vámmentesen a házhoz G. Henneberg (cs. és kir. udv. szállító) selyem-gyári raktár Zürich. Minták posta-fordultával. Levelek viteldija 10 kr.

egy ☐ láb 3–4 krért kapható.

4-8